

Uskontotieteen päivä 2012: Uskonto ja hyvinvointi – religion och välbefinnande

Terhi Utriainen
Helsingin yliopisto

Suomen uskontotieteellinen seura järjestää kerran vuodessa laajalle yleisölle suunnatun uskontotieteen päivän jonkin yhteiskunnallisesti ja/tai tutkimuksellisesti ajankohtaisen teeman ympärille. Viime vuosina teemoja ovat olleet esimerkiksi uskonto ja muisti sekä uskonto, media ja muutos. Vuoden 2012 teemana oli uskonto ja hyvinvointi, ja tällä kertaa tilaisuus järjestettiin yhdessä Folkhälsanin kanssa. Miksi tämä teema?

Uskonto ja hyvinvointi kietoutuvat toisiinsa monin tavoin. Sairaus, terveys ja parantaminen ovat perinteisesti paitsi lääketieteen myös uskontojen tärkeää aluetta. Nykyisin näiden rinnalle on noussut laajempi kysymys hyvinvoinnista. Uskonnot voivat eri tavoin olla hyvinvointia lisääviä tai sitä murentavia voimia ja instituutioita. Media raportoi toistuvasti uskonnollisissa yhteisöissä tapahtuvista ihmisten terveyttä ja hyvinvointia loukkaavista tapauksista – ja toisaalta uskonnolliset, henkiset ja maailmankatsomukselliset yhteisöt ja järjestöt tarjoavat monenlaisia hyvinvointipalveluita, joilla myös paikataan julkista sektoria. Suomen evankelisluterilaisen kirkon toimintaan kuuluu sururyhmiä ja perheterapiaa, joogakoulut ja meditaatioryhmät vetävät väkeä ja vaihtoehtohoidot houkuttelevat monia. Tiettyjen erityisryhmien kuten nuorten, maahanmuuttajien ja mielenterveyspotilaiden hyvinvointi herättää myös taloudellisesti ja poliittisesti kiisteltyjä kysymyksiä. Millaisia näkökulmia uskontotieteilijöillä sekä uskontojen ja yhteiskunnan tärkeillä toimijoilla on uskonnon ja hyvinvoinnin polttaviin kysymyksiin?

Tieteiden talolle oli karkauspäivänä 29.2.2012 kutsuttu aiheesta alustamaan uskontotieteen professori Peter Nynäs Åbo Akademista, professori Bengt Lindström Folkhälsanista, lehtori Jouko Porkka Diakonia-ammattikorkeakoulusta, toiminnanjohtaja Marita Ruohonen Mielenterveysseurasta sekä opiskelija Jonimatti Joutsjärvi Turun yliopiston uskontotieteen oppiaineesta. Seuraavassa muutamia poimintoja kutsuttujen alustuksista.

Nynäsin puheenvuoro muistutti siitä, kuinka uskonnot eivät enää muodosta sellaista yhteiskunnasta erillistä saarekettä, jossa ne saisivat toimia omilla ehdoillaan vaan niiden piirissä yksilöille tehty vahinko halutaan asettaa yleisen arvioinnin kohteeksi. Lingström valotti terveydentutkimuksen näkökulmasta, kuinka kokonaisvaltaiseen terveyteen ja hyvinvointiin nykyisin yhä useammin lasketaan myös henkinen hyvinvointi sekä kuinka sen perusteita ja edistämisen mahdollisuuksia tutkitaan. Porkka kertoi Suomen evankelisluterilaisen kirkon ponnistuksista nuorison pahoinvoinnin ja syrjäytymisen estämiseksi. Ruohonen toi esille sen, kuinka

mielenterveystyössä edelleen melko huonosti tunnetaan uskonnon ja mielenterveyden monimutkaisia suhteita; uskontohan voi olla psyykelle niin uhka kuin tukikin. Lopuksi Joutsjärvi raportoi tutkimuksestaan, joka käsittelee vaihtoehtohoitojen valvontaan ja säätelyyn tähtääviä lainsäädännöllisiä hankkeita ja niihin liittyviä ristivetoja Suomessa.

Uskontotieteen päivän puheenvuorot nostivat esille monia yhteiskunnan alueita, joilla uskonto ja hyvin- tai pahoinvointi kytkeytyvät tai vaikuttavat toisiinsa – tosin läheskään kaikki mahdolliset kosketuskohdat eivät mahtuneet päivän ohjelmaan ja esimerkiksi maahanmuuttajien hyvinvoinnin ja uskonnon suhteista ei nyt päästy keskustelemaan. Lisäksi alustukset valottivat sitä, kuinka monia näkökulmia näin monisärmäiseen ilmiöön voi ja pitää ottaa, jotta siitä saisi edes alustavaa käsitystä. Uskontotieteilijälle nämä asiantuntijapuheenvuorot myös muistuttivat siitä, että uskonno(i)lla on lukuisia kriittisiä ja kiinnostavia kosketuspintoja modernia ihmistä koskettaviin kimurantteihin kysymyksiin.

Vuoden 2013 uskontotieteen päivä järjestetään Suomen uskontotieteellisen seuran juhlaseminaarin yhteydessä 13. joulukuuta.